
DR. NADJA VALENTINČIČ FURLAN
Prejemnica priznanja za najboljšo doktorsko disertacijo
Filozofske fakultete na področju družboslovja

Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani je 28. maja 2025 podelila priznanja za najboljše doktorske disertacije za študijsko leto 2023/2024 s področij humanistike, družboslovja in jezikoslovja. Kot najboljšo delo s področja družboslovja je bila prepoznana disertacija dr. Nadje Valentinčič Furlan *Konstrukcija znanja in identitet v filmih o nesnovni kulturni dediščini*, ki jo je zagovarjala na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo. Mentorica je bila izr. prof. dr. Mateja Habinc, vodja katedre za etnologijo Slovencev. Avtorica je disertacijo napisala na podlagi dolgoletnega delovanja na področju etnografskega filma v Slovenskem etnografskem muzeju, raziskave suhozidne gradnje in ob upoštevanju obsežnih znanstvenih, strokovnih in filmskih referenc. Prirejeno besedilo je dostopno v knjigi *Znanje in identitete v filmih o nesnovni dediščini* (2024).

Sodelavci in sodelavke SEM kolegici iskreno čestitamo!

Nadja Valentinčič Furlan in Mateja Habinc, (foto Kristina Zajc Božič)

Iz utemeljitve

Doktorska disertacija dr. Nadje Valentinčič Furlan *Konstrukcija znanja in identitet v filmih o nesnovni kulturni dediščini* pomeni mednarodno pomemben znanstveni prispevek na področju etnologije, antropologije in kritičnih dediščinskih študij. Gre za družbeno izjemno relevantno, etično občutljivo delo, ki ponuja jasen model za izboljšanje participativnih praks v Unescovi varovalni paradigmi in mediatizaciji nesnovne kulturne dediščine. Delo namreč svet akademskega znanja in teorij sooča z resničnimi življenjskimi, praktičnimi, finančnimi, političnimi, institucionalnimi in pravnimi pogoji in omejitvami aplikativnega antropološkega dela, pri tem pa bralca opozarja na hierarhije odnosov in stopnje družbene moči različnih udeležencev varovalne paradigme. Ne ustavi se le pri kritičnih vpogledih, ampak predlaga tudi možnosti za preseganje hierarhizacije znanj in večjo epistemsko pravičnost. Filmske reprezentacije nesnovne dediščine v okviru Unescove varovalne paradigme namreč soustvarjajo globalni kulturni spomin – globalno občinstvo pogosto prihaja v stik z dediščino ravno prek filmov. Disertacija je med drugim pomembna zato, ker argumentirano in upoštevajoč najsodobnejša teoretska spoznanja s področij vizualne antropologije, kritičnih dediščinskih študij, konstrukcije znanja in identitetnih procesov ponuja izhodišča za izboljšanje filmov o nesnovni dediščini. Zavzema se za upoštevanje emskih perspektiv in glasov nosilcev dediščine ter za njihovo vključevanje v sodelovalne filmske produkcije z izkustvenimi pristopi.

353

Znanstveno odličnost disertacije dokazuje dobro povezovanje teoretične in metodološke utemeljenosti s praktičnimi analizami slovenskega sistema varovanja, dediščinjenja in filmskih produkcij. Doktorska disertacija izkazuje upoštevanje širokega nabora domače in tuje literature s področja antropologije, etnologije, kritičnih dediščinskih študij, muzeologije, psihologije, pedagogike, andragogike, sociologije in avtorskega prava. Avtorica dosledno navaja literaturo, filmografijo ter pisne, normativne, ustne, arhivske in spletne vire.

Analiza v disertaciji je koherentna in kompleksna, zajema široko področje tematik, od razvoja vizualnih metodologij, preko problematike dediščinjenja, vključno s kritiko terminologije in prevodov v slovensko zakonodajo, do konstrukcije znanj in identitet v kontekstu tradicij in dediščin. Širok obseg obravnavanih tem je dobro uravnotežen z ustrezno uporabo znanstvene metodologije. Nov in inovativen vidik metodološkega pristopa je dosledno sklicevanje na dejanske, pravne, disciplinarne, zakonodajne in politične kontekste. Gosta mreža pomenov, pozicij, spoznanj in dejanj, ki izhajajo iz prepleta teorije in prakse, prispeva k edinstvenemu znanstvenemu prispevku na področju konstrukcije znanj, identitet in vizualnih reprezentacij nesnovne kulturne dediščine.

Mateja Habinc